

25 mei 1984

Eerste Kamer

Nr. 12.281

AT

grosse verz. 25-5-'84
t.b.u. eiseres / verweersters

Hoge Raad der Nederlanden,

Arrest

in de zaak van:

DE STICHTING TOT EXPLOITATIE CENTRALE ANTENNE-
INRICHTING AMSTELVEEN,

gevestigd te Amstelveen,

EISERES tot cassatie,

advocaat: Mr. A.G. Maris,

t e g e n

1. COLUMBIA PICTURES INDUSTRIES INC., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te Burbank, California, Verenigde Staten van Amerika,
2. METRO-GOLDWYN-MAYER, een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te Culver City, California, Verenigde Staten van Amerika,

- 3a. PARAMOUNT PICTURES INC., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te New York, Verenigde Staten van Amerika,
- 3b. FURIE PICTURES CORPORATION, een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te New York, Verenigde Staten van Amerika,
4. TWENTIETH CENTURY FOX, een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te Beverly Hills, California, Verenigde Staten van Amerika,
5. De Franse vennootschap LES FILMS DUCAROSSE SOCIÉTÉ ANONYME, gevestigd te Parijs, Frankrijk,
6. UNIVERSAL PICTURES LTD., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van het Verenigd Koninkrijk, gevestigd te Londen, Engeland,
7. WARNER BROS INC. vroeger genaamd Warner Bros-Seven Arts. Inc., een vennootschap opgericht en bestaande onder de wetten van de staat Delaware, Verenigde Staten van Amerika, gevestigd te New York, Verenigde Staten van Amerika,

VERWEERSTERS in cassatie,

advocaat: Mr. W. Blackstone.

1. Het geding in de voorgaande instanties

Voor het verloop van het geding voorafgaande aan zijn arrest in deze zaak van 30 oktober 1981, NJ 1982, 435, verwijst de Hoge Raad naar dat arrest.

Bij dat arrest heeft de Hoge Raad het arrest van het Gerechtshof te Amsterdam van 12 juni 1980 vernietigd en de zaak ter verdere behandeling en beslissing naar hetzelfde Hof verwezen.

Het Hof heeft bij arrest van 27 januari 1983 het vonnis van de Rechtbank, waarvan beroep, vernietigd en de gevraagde verklaring voor recht uitgesproken.

Het arrest van het Hof is aan dit arrest gehecht.

2. Het geding in cassatie

Tegen het arrest van het Hof heeft CAI-Amstelveen beroep in cassatie ingesteld.

De filmbedrijven hebben geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

De zaak is voor partijen bepleit door hun advocaten.

De conclusie van de Advocaat-Generaal Franx strekt tot verwerping van het beroep.

3. Beoordeling van het middel

3.1 Het gaat in dit geding om de vraag - zoals geformuleerd in het eerder in deze zaak gewezen arrest van de Hoge Raad van 30 oktober 1981, nr. 11.739 - of de gelijktijdige doorgifte per kabel via de door CAI-Amstelveen geëxploiteerde centrale antenne-inrichting aan op die inrichting aangesloten abonnees van CAI-Amstelveen, van de te Amstelveen uit de ether ontvangen televisie-uitzendingen van de in de inleidende dagvaarding genoemde, auteursrechtelijk beschermde films moet worden beschouwd als openbaarmaking in de zin van de artt. 1 en 12 van de Auteurswet 1912, resp. als communication publique in de zin van art. 11 bis lid 1 sub 2^o van de op 26 juni 1948 te Brussel gesloten herziene Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst (Trb. 1955, 45), verder: de Berner Conventie.

Het Hof heeft deze vraag in zijn thans bestreden arrest bevestigend beantwoord. Het middel bestrijdt 's Hofs arrest, waartoe het primair aanvoert dat te dezen niet sprake is van "openbaar maken" resp. van "communication publique", en subsidiair dat te dezen sprake is van een rechtvaardigingsgrond, afwezigheid van een redelijk belang, misbruik van recht dan wel onbetamelijk handelen,

een en ander als omschreven in onderdeel 1.2 en uitgewerkt in de volgende onderdelen.

3.2 De Hoge Raad stelt voorop dat - op de gronden uiteengezet in de rechtsoverwegingen 7 en 8 van zijn bovengenoemd arrest - voor de uitlegging van art. 12 lid 4 in verbinding met art. 1 van de Auteurswet 1912 beslissend is de uitlegging die moet worden gegeven aan art. 11 bis lid 1 sub 2^o van de Berner Conventie.

De strekking van laatstgenoemde bepaling moet, naar de Hoge Raad in rechtsoverweging 6 b van zijn eerdergenoemd arrest overwoog, aldus worden begrepen: dat het doorgeven, al of niet per draad, van een radio- of televisie-uitzending aan het publiek door een "autre organisme" als bedoeld in die bepaling, voor de vraag of daartoe de toestemming van de auteursrechthebbende is vereist, in beginsel op één lijn moet worden gesteld met een oorspronkelijke uitzending. "In beginsel", omdat hier kan blijven rusten de vraag of het in strijd zou zijn met de Berner Conventie een uitzondering op het toestemmingsvereiste te maken voor gevallen waarin slechts sprake is van kabelnetten van naar hun aard beperkte omvang, zoals een gemeenschappelijke antenne-inrichting voor een beperkte groep van aangeslotenen als bedoeld in rechtsoverweging 6 b,

laatste alinea, van genoemd arrest. Van een zodanig geval is hier immers geen sprake.

3.3 Het Hof heeft vastgesteld dat CAI-Amstelveen is een "autre organisme" in de zin van art. 11 bis lid 1 sub 2^o van de Berner Conventie resp. niet is "het organisme dat de radio- of televisie-uitzending verricht" als bedoeld in art. 12 lid 4 van de Auteurswet 1912.

Het Hof heeft geoordeeld dat dit zonder meer meebrengt dat voor de gelijktijdige doorgifte toestemming van de auteursrechthebbende was vereist.

Het middel bestrijdt laatstbedoeld oordeel met een beroep op in de - thans te bespreken - onderdelen 3 tot en met 7 genoemde omstandigheden.

3.4 Onderdeel 3.

Dit onderdeel stelt de betekenis aan de orde van de in subonderdeel 3.3 onder A, B en C genoemde omstandigheden.

De omstandigheid dat CAI-Amstelveen zich uitsluitend bezig houdt met de (gelijktijdige) doorgifte van "te Amstelveen uit de ether ontvangen binnen- en buitenlandse radio- en televisieprogramma's" (A), vormt geen beletsel om hier een communication publique in de zin van genoemde bepaling van de Berner Conventie resp. een openbaar-

making in de zin van de Auteurswet 1912 aan te nemen.

Evenmin verzet zich daartegen de omstandigheid dat het hier gaat om een "door gemeentelijke overheden geëxploiteerde collectieve voorziening" (B), door middel waarvan de overheid tegemoet komt "aan de belangen van de burger" (C). Noch genoemde bepaling van de Berner Conventie noch het daarop geënte art. 12 lid 4 in verbinding met art. 1 van de Auteurswet 1912 laten ruimte voor een inperking van het toestemmingsvereiste in dier voege dat dit vereiste niet zou gelden in gevallen waarin het gaat om door de overheid behartigde belangen van het publiek als in het onderdeel bedoeld. De bij pleidooi door CAI-Amstelveen opgeworpen vraag of zwaarwegende maatschappelijke belangen zich kunnen verzetten tegen toewijzing van een verbodsactie, kan blijven rusten omdat in het onderhavige geval van een zodanige actie geen sprake is, immers uitsluitend een verklaring voor recht is gevraagd dat CAI-Amstelveen door een gelijktijdige doorgifte zonder toestemming van de auteursrechthebbende inbreuk maakt op dat auteursrecht en jegens de auteursrechthebbende onrechtmatig handelt.

De subonderdelen 3.4 en 3.5 komen neer op een herhaling van een beroep op voormelde omstandigheden en behoeven dus geen afzonderlijke bespreking.

3.5 Onderdeel 4.

Uit genoemd arrest van de Hoge Raad van 30 oktober 1981 volgt dat de omstandigheid dat Amstelveen is gelegen in de "directe ontvangstzone", d.w.z. in het gebied waar de door middel van kabel distributie doorgegeven programma's ook met een individuele antenne kunnen worden opgevangen, niet van belang is.

3.6 Onderdeel 5.

De subonderdelen 5.1 tot en met 5.5 doen een beroep op de omstandigheid dat Nederland het zogenaamde service-gebied voor de Nederlandse zenders vormt, waarmee de subonderdelen doelen op het gebied waarin krachtens wettelijk voorschrift "de uitzendingen via de Nederlandse zenders moeten (...) waargenomen kunnen worden".

Meergenoemde bepaling van de Berner Conventie laat echter geen ruimte voor een inperking van het daar bedoelde toestemmingsvereiste in die zin dat dat vereiste niet zou gelden voor het geval dat de doorgifte plaatsvindt in het zogenaamde

service-gebied. Een dergelijke inperking van de auteursrechtelijke bescherming zou immers niet verenigbaar zijn met de bedoeling welke, zoals uiteengezet in het arrest van 30 oktober 1981, bij de opstelling van de meergenoemde bepaling van de Berner Conventie heeft voorgezeten. Derhalve kan evenmin worden aangenomen dat in het Nederlands wettelijk stelsel voor een zodanige inperking plaats is.

In het vorenstaande ligt opgesloten dat evenmin van belang is dat, zoals in subonderdeel 5.6 wordt gesteld, de Belgische en Duitse zenders, waarover het hier gaat, juist ook beogen de Nederlandse kijkers te bereiken.

3.7 Onderdeel 6.

De in dit onderdeel bepleite gelijkstelling - voor de toepassing van art. 11 bis lid 1 sub 2 van de Berner Conventie en van art. 12 lid 4 van de Auteurswet 1912 - van een centrale antenne-inrichting met een steunzender, miskent dat in het door het onderdeel bedoelde geval van een steunzender sprake is van doorgifte door het organisme dat de uitzending verricht, terwijl het in dit geding gaat om doorgifte door een "autre organisme". Dit verschil is ingevolge genoemde bepalingen nu juist beslissend voor de vraag of in geval van doorgifte het toestemmingsvereiste geldt.

De vraag wat geldt in geval van een in het onderdeel nog genoemde gemeenschappelijke antennelinrichting, kan blijven rusten omdat zulk een geval zich hier niet voordoet (zie boven, 3.2, slot).

3.8 Onderdeel 7.

Het daarin ontwikkelde betoog komt erop neer dat, als wordt aangenomen dat hier het toestemmingsvereiste geldt; de abonnee-kijker "tweemaal auteursrecht voor dezelfde openbaarmaking" betaalt. Dit betoog kan reeds daarom niet als juist worden aanvaard omdat, naar de Hoge Raad heeft overwogen in meergenoemd arrest van 30 oktober 1981 (onder 5, voorlaatste alinea), een gelijktijdige doorgifte per kabel, als waarvan hier sprake is, voor het zich in de directe ontvangstzone bevindende publiek - en hetzelfde geldt voor het publiek dat zich in het "service-gebied" bevindt - zelfstandige betekenis heeft.

Geen rechtsregel brengt mee dat de auteursrecht-hebbende bij de toestemming tot uitzending geacht moet worden "rekening gehouden te hebben met en verdisconteerd te hebben het service-gebied" (subonderdeel 7.4). Evenmin valt in te zien dat art. 11 bis lid 2 van de Berner Conventie, genoemd aan het slot van

subonderdeel 7.4, welke bepaling inhoudt dat de nationale wetgever een regeling omtrent de "conditions d'exercice" van de daar bedoelde rechten kan treffen, steun biedt aan het standpunt van CAI-Amstelveen.

Subonderdeel 7.5 strekt ten betoge dat het argument van de "dubbele betaling" wel relevant zou kunnen zijn te zamen met de andere in het middel aangevoerde omstandigheden. Voor dit betoog zij verwezen naar hetgeen hierna onder 3.9 wordt overwogen.

3.9 Blijkens het vorenstaande zijn de omstandigheden, genoemd in de onderdelen 3 tot en met 7, kort gezegd, niet relevant. Zij zijn dat ook niet als zij te zamen worden gezien. Daarop stuit onderdeel 2.1 af, evenals subonderdeel 7.5. Aan deze omstandigheden kan ook niet langs de in subonderdeel 1.2 subsidiair aangegeven weg - zie hierboven, 3.1, slot - betekenis worden toegekend. De algemene klachten vervat in de subonderdelen 1.1 en 1.2 en in onderdeel 8 falen dus.

3.10 Nu blijkens het vorenstaande het middel in al zijn onderdelen tevergeefs is voorgesteld, moet het beroep worden verworpen.

4. Beslissing

De Hoge Raad:

verwerpt het beroep;

veroordeelt eiseres in de kosten van het geding in cassatie, aan de zijde van verweersters tot aan deze uitspraak begroot op f. 306,30 aan verschotten en f. 1.700,-- voor salaris.

Dit arrest is gewezen door de vice-president Ras als voorzitter, de vice-president Drion en de raadsheren Snijders, Royer en Bloembergen, en in het openbaar uitgesproken door de vice-president Drion op 25 mei 1984.

*Roll
rk/fo*

